

き よ さかな もと
木に縁^よって魚^{さかな}を求^{もと}む

- Při použití špatné metody nemůžeme dosáhnout našeho cíle; chtít nemožné.
- (dosl.) „Chtít lézt na strom pro rybu.“
- Podobné přísloví v češtině: „Házet hrách na zeď.“
- Podobné přísloví v angličtině: „*When pigs will fly.*“

Alternativní forma: き よ うお もと
木に縁^よりて魚^{うお}を求^{もと}む

Synonymní přísloví: やま はまぐり もと
山^{やま}を蛤^{はまぐり}を求^{もと}む

例文:

ほうがくぶ ざいせき しょうらい いし めざ き よ さかな
法学部に在籍しながら将来は医師を目指すだなんて、木に縁^よって魚^{さかな}を
求^{もと}むというものだ。

„Být zapsán na právnické fakultě není správná metoda, která by mě přivedla k mému cíli stát se lékařem.“

Poznámky k formě:

- に縁^よって partikule označující způsob, metodu, příčinu; v moderní japonštině zpravidla zapisováno hiraganou
- 魚 *uo* možné alternativní čtení
- 求^{もと}む (po)žádat (arch.), chtít, doufat (v něco)

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/ki/kiniyoriteuo.html>

こけつ はい こじ え
虎穴^{こけつ}に入らずんば虎子^{こじ}を得^えず

- Musíme se postavit strachu a překážkám, abychom došli ke svému cíli.
- (dosl.) „Nevležeš-li tygroví do doupěte, tygříka nechytíš.“
- Podobný angl.: „*Faint heart never won fair lady*“
- Podobné českému: „Odvážnému štěstí přeje.“ (pozitivní náboj)

Synonymní výraz: あぶ ところ のぼ じゆくし く
危^{あぶ}ない所^{ところ}に登^{のぼ}らねば熟柿^{じゆくし}は食^くえぬ

Antonymní výraz: あぶ こと けが
危^{あぶ}ない事^{こと}は怪我^{けが}のうち

例文:

もし失敗したらすべてを失うかもしれないが、このチャンスを逃せば
 大成功も有り得ない。男たるもの虎穴に入らずば虎子を得ずの気持ち
 ちで、一か八か勝負出るときがあるはずだ。

„Je možné, že pokud selžeme, ztratíme všechno, ale ze ztracené šance velký úspěch
 neuděláme. Ke konci hry máme pocit, že nevlezeme-li tygrovi do doupěte, tygříka
 nechytíme.“

Poznámky k formě:

- 入る *hairu* (alternativní čtení *k iru*)
- ず záporný tvar ve starší a knižní japonštině (podobně ない)
- ば koncovka podmiňovacího způsobu

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/ko/koketsuniirazunba.html>

かべ みみ しょうじ め
 壁に耳あり障子に目あり。

- Buďte opatrní, protože tajemství mají tendenci lehce unikat.
- (dosl.) „Na zdi jsou uši a na šódzi oči.“
- Angl. „*Walls have ears.*“
- Podobá se českému: „I zdi mají uši.“

例文:

周囲に誰もいないことを確認したはずなのに、いつのまにか親友にしか
 話していないことがクラス中に知れ渡っていた。壁に耳ありとはこの
 ことだ。

„Ačkoliv se ve třídě nikdo kolem nás nenacházel, o mém tajemství, které jsem řekl jenom
 blízkému kamarádovi, věděli všichni. Takže i zdi mají uši.“

Poznámky k formě:

- *ari* sloveso ある (být, existovat)
- 壁 *heki* (音) *kabe* (訓) zed'
- 耳 *dži* (音) *mimi* (訓) ucho
- 障子 *šódži* papírové posuvné dveře
- 目 *moku* (音) *me* (訓) oko

Zdroje: <http://kotowaza-allguide.com/ka/kabenimimiari.html>

http://kotowaza.avaloky.com/pv_wea06_03.html

こうぼう ふで あやまり

弘法にも筆の誤り

- I expert může udělat chybu.
- (dosl.) „I štětec mistra Kóbóa chybuje“
- Podobné českému přísloví „I mistr tesař se někdy utne.“
- Není vhodné používat, na obhajobu chyby člověka, který není expertem v dané činnosti.
- Podobné anglickému přísloví: „*Even Homer sometimes nods.*“

Synonymní výraz: 猿も木から落ちる (dosl. „I opice někdy spadne ze stromu.“)

例文:

かれ すぐれたやきゅうせんしゅ きゅう とりそこねる
彼のような優れた野球選手があんなフライ球を取り損ねるなんて、

こうぼう ふで あやまり
弘法にも筆の誤りはあるものだな。

„Přestože je to skvělý baseballista, takhle špatně odpálkovat tak lehký míč, aneb i mistr tesař se někdy utne.“

Poznámky k formě:

- 弘法 *kóbó* Mistr Kóbó-Daiši (známý rovněž jako mistr Kúkai)
- 筆 *fude* kaligrafický štětec

- 誤り *ajamari* chyba

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/ko/koubounimofude.html>

ぎろんひやくしゅつ

議論百出

- Vznik velkého počtu různorodých argumentů z rozmanitých názorů, které jsou následně diskutovány.
- (dosl.) „Vznik velkého počtu debat.“
- Podobné přísloví v angličtině: „*A bad rumour flies on wings.*“
- Podobné přísloví v češtině: „Svěř se tetě, roznese tě po světě.“

Synonymní přísloví: かんかんがくがく 侃々諤々、こうろんおつぱく 甲論乙駁、しょせつふんぶん 諸説粉々

例文:

みな 皆がよると さわ 触ると きみ 君らの うわさ 噂や、おくそく 憶測や、ぎろんひやくしゅつ りで、議論百出するよ。

„Fámy a spekulace relevantní k tvé osobě se vždycky stanou tématem vášnivé diskuze.“

Poznámky k formě:

- 議論する debatovat
- 百 nevyjadřuje zde přesnou číslovku ale velký počet
- 百出 vznik velkého počtu

Zdroj: http://sanabo.com/words/archives/2003/06/post_1201.html

こうへいむし

公平無私

- Rozhodnutí je spravedlivé a není ovlivněno soukromými pocity či ziskem.
- (dosl.) „Nestrannost.“
- Synonymní angl. „*impartial self*“

Synonymní výrazy: こうせいむし 公正無私、むしむへん 無私無偏

例文:

さいばんかん つね こうへいむし さいてい おろ
裁判官は常に、公平無私の裁定を下す。

„Soudce vždy učiní nestranné rozhodnutí.“

Poznámky k formě:

- 公平 *kóhei* spravedlnost
- 無私 *muši* nesobecký

Zdroj: <http://partnersai.blog88.fc2.com/blog-entry-1363.html?sp>

こうじんばんじょう

黄塵万丈

- I drobné částčky písku se dokáží navzdory silnému větru dostat tam, kam mají.
- I silný vítr dokáže přenést poušť.
- Žlutý prach je označení pro východoasijské prachové bouře, které tento kontinent sužují. Vznikají v Kazachstánu či Mongolsku, šíří se přes Čínu až do Japonska.
- Někdy přeneseně používáno pro šíření veřejného mínění.
- (dosl.) „Stoupající oblak nažloutlého prachu.“
- Podobá se angl.: „*Spread the word.*“
- Podobá se českému „šíření myšlenek“

例文:

こうじんばんじょう つよ かぜ ふ
黄塵万丈の強い風が吹いている。

„Fouká silný vítr.“

Poznámky k formě:

- 黄塵 *kódžin* (žlutý) prach
- 万 *man, ban* (音) 10 000
- 丈 *džó* (音) *také* (訓) délka, stará čínská měrná jednotka délky (3,03 m)

Zdroje: <http://www.kotoba-library.com/article/670>

<http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/idiom/%E9%BB%84%E5%A1%B5%E4%B8%87%E4%B8%88/m0u/>

<http://asiasociety.org/korea/hwang-sa-yellow-dust>

きょしんたんかい

虚心坦懐

- Měj otevřenou klidnou mysl, neměj předsudky
- Buď upřímný a přímý
- (dosl.): „Holé srdce“

Synonymní výrazy: こうふうせいげつ 光風霽月、めいきょうすい 明鏡止水、きよむてんたん 虚無恬淡

例文:

おたがい 互いの いいぶん 言い分はあるが、きょしんたんかい 虚心坦懐の きもち 気持ちで たがい 互いの はなし 話を きく 聞く。

„Existuje mnoho různých názorů, ale každému z nich naslouchej s otevřenou a klidnou myslí.“

Poznámky k formě:

• 虚	<i>kjo</i>	prázdný, holý
• 心	<i>kokoro</i>	srdce
• 担	<i>tan</i>	nést , vychovávat rodit
• 懐	<i>futokoro</i>	hrud'

Zdroj: <http://www.kotoba-library.com/article/579>